

Motion till riksdagen 2020/21:3025

av **Lars Püss m.fl. (M)**

Sverige behöver ha en riktig strategi för vår energiförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en ny energiöverenskommelse för att möjliggöra fortsatt utveckling av svensk kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt den energiöverenskommelse som Moderaterna nu har lämnat ska Sverige ha en helt förnybar elproduktion 2040, med undantag för att detta inte innehåller något stoppdatum för kärnkraften. Sverige står inför ett långsiktigt och ökande behov av el. Expertinstanser såsom Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, Svenskt näringsliv och regeringens egen samordnare för fossilfrihet pekar alla på att det framtida elbehovet är stort. Det handlar om en 50- till 60-procentig ökning av elanvändningen de kommande 25 åren. När Cementas anläggning ska bli eldriven kommer motsvarande 10 % av hela vår elproduktion att behövas för att klara av uppgiften. Förändringar är utan tvekan positivt, men vi kan inte agera naivt om omställningen ska vara realistisk.

Idag består vår energimix i princip av tre energikällor: vattenkraft, kärnkraft och vindkraft. Alla dessa är fossilfria, vilket gör att det svenska energisystemet anses som ett av de tre bästa i världen. Det är ett mycket starkt skäl till att Sverige också ses som ett intressant land att investera i. Kärnkraften använder vi som grund i vår kraftproduktion, det innebär att den ligger i botten och producerar basen av Sveriges elbehov. Ovanpå det kommer vattenkraften, en reglerkraft. Allteftersom behovet förändras över dygnet, regleras produktionen i vår vattenkraft för att hela tiden matcha behovet. Till sist har vi så vindkraften, som ger oss en bra och framför allt förnybar energiproduktion. Det största problemet med både vind och sol är beroendet av vädret. Det innebär att vi inte i förväg kan räkna med att den ska producera någon energi. I ett energisystem som vi har idag, fungerar vindkraften som en mycket bra energikälla

eftersom vår baskraft från kärnkraften har så hög verkningsgrad (över 90 %). Vi kan upprätthålla en god driftstillförlitlighet i hela energisystemet, trots vindkraftens låga verkningsgrad (20–30 %), vilket skapar den stabilitet ett modernt industriland behöver.

Den väg som Sverige valt framöver är att avveckla kärnkraften och bygga ut vindkraften. Det här kommer att innebära att den balans och stabilitet som vårt energisystem har kommer att vara ett minne blott. För att öka tillförlitligheten hos vindkraften måste en av två saker göras. Antingen måste det vid varje givet tillfälle finnas motsvarande energiproduktionsmöjlighet från en icke väderberoende källa, annars kan den inte utgöra en vital del av vår energimix. Alternativt måste det gå att lagra el. Tekniken för detta finns på pappret, men inte i verkligheten. Det är nog troligt att den kommer att komma, men problemet är att vi inte kan ta för intäkt att den kommer att finnas den dagen den behövs. Med andra ord, vi kan inte i våra planer räkna med att den kommer att finnas ett visst datum, den risken har vi helt enkelt inte råd att ta, med tanke på de stora konsekvenser det skulle få för hela vårt samhälle.

Därmed återstår bara alternativet att skapa ersättningssystem för vindkraften. I det fallet finns det i princip två val att göra: gas eller kärnkraft. Låt oss börja med gasen. Även om det är ett fossilt bränsle så är gas det fossila bränsle som ger minst skadliga klimateffekter. Det går också relativt snabbt att bygga gaskraftsanläggningar och de är lättare att placera in i de områden där effektbristerna är som störst. Problemet med gasen är främst två, det givna är att vi därigenom helt skulle missa målsättningen med nettonollutsläpp. Det andra skälet är att vi direkt eller indirekt skulle göra oss beroende av ryska gasleveranser. Skulle vi ansluta oss till det europeiska gasnätet i den omfattning som skulle behövas för att bygga alla de gasanläggningar som skulle behövas för att få en stabil energiproduktion, så kommer vårt beroende av Ryssland att vara väldigt stort.

Att Sverige skulle hamna i en väpnad konflikt med Ryssland är inte sannolikt, men kan tyvärr inte helt uteslutas. Vad som är mer sannolikt är att EU, och därigenom Sverige, hamnar i en icke väpnad konflikt med Ryssland. Ryssarna har med all tydlighet visat att de ser gasleveranser som en del i sin utrikespolitiska arsenal. I takt med att det ryska gasberoendet ökar i Europa så kommer också vår sårbarhet att öka. Det är inte en utveckling som någon vill se.

Lars Püß (M)

Helena Antoni (M)

Ulrika Jörgensen (M)